

ԲՄՃՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.

Directeur du journal *Armenia*
MARSEILLE (France)

L. S. 11.

ፊክ 21

1914 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 23 ԴՅ.

(2. S. 1914 Գեղարկութիւն 10)

ԳԱՅՄԱՆԱԿԻՐ

Ծանուցումներ կընդունուին հայերէն և ֆրանսերէն լեզուով:
Ծանուցման 1 միջակ գիրը 1 սանդիմ կարժէ. 1 զլսագիրը 2 սանդիմ:

Les annonces en français et en arménien sont reçues au bureau de la
Rédaction : Place Alexandre-Labadié, 17

Հայտնունի ճայնը. — Ռուս-թիւրք պատերազմը եւ Հայերը. — Անդրանիկ զործուեալիւնը. — Գալազգուշացում — Ռուս զօրքանակի թիւքքանշատունի մէջ. — Յարի ճանբարցուիւնը. — Տեղական. — Եւրպիոյ պատերազմը, Հայկական խնդիրը եւ Քիւրքիոյ ըրած ընդուրիւնը. — Ֆրանսական բանակի հալ կամաւորների կեանքին. — Բանախօսութիւն Տիար Կ. Խիմաշեանի. — Եւրպական պատերազմը. — Թիւրքիայ միջամտութիւնը Եւրպական պատերազմի. — Խուլքիւրք միջադէպը. — Ում. խորհրդարանի գումարաւմ. — Գամակաւումի. — Ծանօցումներ:

Խաղաղ մէկ վայրկեանիդ, յան-
կարծ հեռաւոր ձայն մը կը կարծեա-
լսել. կապարի սուրմ մը կարծես
որ կուգայ շատ հեռուն, կը սահ-
ականջիդ. մօռէն ե կերթայ աւելի
հեռահեռը, Հայ մարտիկի արձա-
կած գնդակին ձայնն է այդ որ հայ
հոգէն կուգայ և որ Հայաստանի
ձայնը կը թռի այլևս, քաղցր բայց
սպառնական:

Այսպէս կազման շատ մը ձայներ, կը գարնեն կականջի լարերուն, կը սահին և կը հեռա՛ն, բայց կը թա- ղուն բան մը սկսանջիդ մէջ, որ ազա- կիջնէ սիրտդ և կը մնայ այնտեղ, Ազատութեան յայտն է այդ, Հայե- լան յայտը և Հայաստանի լոյսը, Բայց, տն կազաղակէ սրտիդ մէջ անդադար ու չը մեռնիր երբէ՛ք, իթէ սիրտդ մեռած չէ:

Հայաստանի ձայներ չը մեռնիր Հայ
պարն մէջ, միայն կը մարի քար սըւ-
տին մէջ: Մն կը խօսի և իր զուակ-
նեաւն պարաքը կը խնդրէ, բայց
չ չը խնդրիր, ալ կը պահանջէ:
կը լսէ՞ք զայն:

Պարտականութիւնն. ո՛րքան քաղ-
ցըր է վճարել պարտք մը պարտա-
պահանջ անհատին և հանդատանալ,
միւրեմն ո՛րքան քաղցըր է վճարել
պարտք մը պարտապահանջ հայրե-
նիքին, մեծ և նուիրական ծնողին,
հարազատները լաւ կը ճանչնան ի-

րենց սանտուն. անոնք լաւ կը ճանչ-
նան իրենց պարտականութիւնը:
Այդ պարտականութիւնը որ սուրբ
է եւ վսեմ, կախի գիտակցութեամբ
ու կը հասուցաւ զսհաբերութեամբ
միտայն:

Կը լսէ՞ք Հայաստանի ձայնը Ոչ
զոհ կը պահանջէ, ան կը պահանջէ
արիւն և քրտինք, ան՝ որ մեզ արեւ
ւաւ մեր ցեղին արիւնը, մեր անու
նը, ան՝ որ մեզ աւանդեց պատմու
թիւն մը այնքան վառատուր, ան՝ որ
վերջապէս կը խոտաւնայ հայնքան
վառատուր և մեծ ազգայ մը։ Ոչ
գերջինը միայն Հայերուս վճիռը չէ, այլ
օտարներուն ևս, հպարտացէ՛ք ատու
թովդ լեցուին ձեր սրտերը այդ գաւ
շակութեամբ որ օտարներուն ալ է։
Դիտեցէ՛ք անցեալը, ապրեցէ՛ք ներ
կան և գիւտեցէ՛ք ազգային որ մեծ
է և լուսաշող՝ այսպէս կրսնն հաս
նարինք որ մեզ և սրբան իրաւացի
են անոնք։

Գաղղիացին կըռէ. «կը սիրեմ
Յրանսան, որովհետեւ Յրանսա է,
յու կը պարունակէ իր մէջ ալ ևս
ամէն ինչ, զոհոյութիւն, պարտակա-
նութիւն, սէր և վերջապէս հայրե-
նասիրութիւնը:

Չորս է իմաստասիրել վերջին
առին վրայ, «հայրենասիրութիւն»
վկայելով կրնայ հասնիլ անոր, ո՛չ
բայց, բացէք սրտերնիդ, և ահա
նձեզ կըսէ թէ ի՞նչ է հայրենա-
սիրութիւնը, Սրտով կը ծնի և սըր-
ին կը վերաբերի հայրենասիրու-
թիւնը, ահա՛ և Հայաստանի պա-
սնջը այս արիւնի օրերուն, Պէտք
չարժիլ և քայել:

Թո՛ղ մեզ չը քարոզեն քար լռու-
իւնը: Հայաստանի երկունքի ցաւը
դովէ չը պահանջեր քնանալ և լը-
ել: Կը լռեն կենդանիները զուցէ,
քնանան ծառերը և արդէն ան-
այն քարերը: Բայց ո՛ղ կը խնայէ
տենց: Հայաստանին ի՛նչ օգուտ այն
ռե՛նդերէն որոնք չըթող դիակներ են
այն: Հայաստան կուզէ անմահ մե-
շներ որոնց աւէն մէկ արիւնի
թիլը նոր չիթ մըն է ազատու-
եան:

Լուսթիւն, կը հասկնամ իր ուր
մէքը. Բայց ի՞նչ կարժէ մեռելը
թիւնը, կը հասկնա՞ք, ո՛վ Հայեր, որ
կը սիրէք ձեր մայր հայաստանը, կը
սիրէք անբացատրելի սիրով. հա-
յաստան մեզ կը կանչէ. ան չը պա-
հանջեր քար լուսթիւն, որ անտար-
բերութիւն կը նշանակէ: Պատու
թիւնը չարդարացուց Պիղառնուր որ
իր ձեռքերը լուաց իբրեւ անմեղ
մը Քրիստոսի խաչելութեան սփիւրն
մէջ:

Հայաստան կը կանչէ, քաղցր է իր
ձայնը, նուիրականս և քնքուշ. ան կը
պահանջէ զո՛րօտութիւն, կը լսէ՞ք, ո՛վ
հայ եղբայրներ, դուք որ Հայ էք և
կը սիրէք մայր Հայաստանը:

Թ. ԵՂԻՇԻ

Նոյեմբեր 15 28ին Թիֆլիսէն
Թիւրքական պատերազմի դաշտ մէկ-
նամ է Թիֆլիսի առաջնորդ Տ. Սե-
րոպ եպիսկոպոս որի հետ ընկերա-
ցած են նաև բանաստեղծ Յոհն Թո-
մանեան, թատերգակ-վիպագիր Շիր-
վանզադէ, Ներսիսեան դպրոցի վե-
րառեսուչ Խունուհի և մի քահա-
նայ:

— Նոյն օրը Թիֆլիս բերում և Արամեանցի հիւանդանոցը տեղաւորում է Կալբե-Շամէի կուռին մէջ վերաւորում խմբապետ Դրօն, իր վեճակը հետզհետէ կը լաւանայ:

— Իդդիրէն հեռագրած են ուսու
թերթերին որ պարտուած համիտիյէ
գունդերէ մին, իր նահանջի ժամա-
նակ աւերելու և թալանելու է հայ
գիւղերը: Ամադ և իրեց գիւղերի
բնակիչները որի են քաշուած: Գըն-
դի հրամանատար Աբգուլ-Սէդիգը,
մօրթելով գիւղի քահանայ Տէր Յով-
հաննէսին, անոր գլուխը նիզակի մը
ծայրը ցցած, հանգիստաւոր թափու-
ով անցեր է փողոցների և հրա-
պարակների մէջէն:

— Մոսկուաի հայ խոշոր արդիւ-
արարներուն երիկ և վաճառականութեան
երկայացուցիչները որոշեցին իրար

մէջ հաւաքել 1 միլիոն ռուբլի (առե-
լի քան 2 1/2 միլիոն Ֆրանք) կողմ-
կապեան պատերազմէն շնորհաւոր
•գտնին համար:

— 1225 նոյեմբերին Ալազէօզէն
գրած են « Հորիզոն »-ին. « Կերակի
օրր նոր կախ սկսեց: Փչում էր
սաստիկ քամի՝ ցուրտ և ձիւնախա-
ռան՝ ուղիղ մեր դէմ, դժուարում էր
մեր ընթացք: Թշնամին դրաւել
էր բոլոր լաւ գիւքերը և սկսեց
համազարկեր տեղալ: Այնտեղ մենայ-
նիւ, մերանք անրեղհատ առաջ դնա-
ցին և հետզհետէ դուրս մղեցին հա-
միլիոն էներգիա ու ասկարներին ի-
րենց գիւքերից: »

Սյր գիշեր, նաև սիրով երեկոյ
օրն ու գիշերը մնայինք Սխալե-
զում։ Սյուսր առաօտեան անարգել
մտանք թուրքաբնա՛լ Բախտնակ
գիւղը Գիւղի մօլանն ու մեծաւոր-
ները դարս եկան ընդառաջ արու-
հացով Ֆիդայիների անունը սար-
սափ է տարածել չղակայքում։ Հա-
միդիէները փախել են լեռների
խորքերու։

— 13 26 նոյեմբերին վաղարշա-
պատ հասեր է Մոսկուայի հայ ու-
սանող կամուրններէ խումբը որ մեծ
ընդունելութիւն գտած է Էջմիած-
նի վանքին մէջ և հիւրասիրուած
հաշով և թէյով:

Խուժըր ներկայանալով Սյունայն
Հայոց վեհափառ կաթողիկոսին, ա-
նոր օրհնութեան արժանացած է
գաւի գաշտը երթալէն առաջ,

խմբին մէջ մտած են երեք ուս-
ումանոլներ, երկու ուս և մէկ հայ
ուսանողուհիներ ևս ընկերացած են
այս խմբին իբրև գթութեան քոյ-
եր: Յաջորդ օրը խմբը մեկնած
գէպի տաճկական սահմանը «Ս» եր
այրենիք » երգելով և ճիւղարանի
աների ոգևորւած կեցցէի ալա-
սկներովը ճանապարհ գրուելով:

— Նոյեմբերի 13 ՁԵԻՆ ԹԻՖԼԻՍԷՆ
արևկաստան մեկնած է հայ կամա-
րներին մեծ խուճբ մը, որի մեծա-
սանութիւնը փորձուած և քաջ կըու-
ղներ են:

— Սարիղամիշէն հեռագրած են
 թերթերին, որ հայ կաթաւորները
 երեք թիւը քաղան զիւր

գրուել է, կորսնցներով միայն մէկ ձի:
Ուստի քաղաքները հիացած են հայ
կամաւորների քաջութեան վրայ:

— Հայ կամաւորները իբրեւ հե-
տապօտոյ կը մանեն խեղճուկակ
երկրոյ թիւրքական զիւղերը և
խուզարկելով կը գտնեն շատ մը հը-
րացաններ և փամփուշտներ, այսպէս
մեծ գիւրուածին ընծայելով ռուս
բանակի արշաւանքին:

— Վրաստանի էկզարք Պիտրի-
կախիսկապուր որ վերջերս թիւրքի
պատերազմի սահմանադրւելէ վերա-
դարձած է Կովկաս, գովասանքով կը
խօսի հայ կամաւորների զնգերին
վրայ:

— Ռուսաստանի հայ կաթողիկոս-
նի տառքեական կառավարիչ Սար-
գիս վարդապետ Տէր Աբրահամե-
նը բարձրագոյն շնորհակալութեան
արժանացեր է ռուս Զարի կողմէն,
իր և Ռուսաստանի բոլոր հայ կա-
թողիկ կղերականութեան և ժողո-
վրդի յայտնած ջերմ զգացումներին
և համակրանքին համար:

— Նոր Նախիջևանի մէջ կիրա-
կօրեայ եկեղեցական քարոյի ժա-
մանակ, սգեւորելով հայկական ա-
զատութեան յոյսի, նոր Նախիջև-
անի հայ աւետարաններէն Տ. Սերգէյ
կարպիչ Օղարաշեանը նուիրած է
11 հազար ռուբլի:

**ԱՆԴՐԱՆԻԿԻ
ԳՈՐԾՈՒՆԵՆԴՈՒԹԻՒՆԸ**

Ջուլիայից գրում են Թիֆլիսի
«Կովկաս»-էն Սիւրճուս լրագրին:

«Հայ կամաւոր զինուորների կազ-
մակերպված չորս խմբերից ամենա-
մեծը և ամենալուս պատրաստութիւն
ունեցողը գործում է թիւրք-պարս-
կական սահմանադրւում Սալմաստ-
վանի ուղղութեամբ: Այդ խումբը
կուրս բռնվից համեմատաբար ուշ,
նոյեմբերի 2 (15) ին, ըստ սրում
ռուս զինուորական իշխանութիւննե-
րը պարզ և որոշակի նպատակներ
են գրել այդ խմբի առաջ: Սալմաս-
տից գուրս գալուց առաջ խմբի հը-
րամանատար Անդրանիկը իր երկու
օգնականների (նրանցից մէկը Սամ-
սոնն է) հետ միասին կանչվել է այդ
սահմանում գործող ռուսական զօրքի
շտաբը:

«— Ես, — յայտնել է ռուսաց դե-
ներալը հայ խմբագրողներին, — միշտ
առանձնապէս գնահատել եմ հայե-
րին, որովհետեւ լուս եմ յիշում նրանց
ծառայութիւնները, որ ցոյց են տը-
ւել մեր քաջարի զօրքերին ռուս-
թիւրքական բոլոր պատերազմնե-
րում: Այժմ էլ միանգամայն հաւա-
տում եմ նրանց հաստատութեանը:
Ներկայ քաղէն թիւրքահայերի ա-
զատագրութեան համար ամենայա-
մար ժամանակն եմ համարում: Ի
հաբէ, ես, որպէս զինուորական, չը
գիտեմ թէ ինչպէս կը վերջանայ
հայ ժողովրդի ճակատագրի վերջնա-
կան յոյժումը: Ղա գիւղավայրերի
գործն է. բայց ես մտածում եմ, ինչ-

պէս էլ լինի այդ վճիւր, մենք
պէտք է բաժանենք պատերազմի
վշտերն ու ուրախութիւնները:

Սրան Անդրանիկը պատասխանել
է.
— Խումբը դրա համար էլ եկել է,
որպէս զի գոհի իր կեանքը թշնա-
մուն յաղթելու համար:

(Մշակ)

ՆԱԽԱԶԳՈՒՇԱՅՈՒՄ

Թիւրքահայ ժողովրդի քաղաքա-
կան ազատագրութեան գործը և
ազատայի փայլուն յոյսերը սոքի են
կանգնեցրել կովկասահայ երիտա-
սարգութիւնը: Ամեն կողմից կամա-
ւորների խմբեր են գալիս մոտենա-
հայ զնգերի մէջ: Այդ երիտասարդ-
ների մէջ այժմ կարելի է գտնել ժո-
ղովրդի բոլոր խաւերի ներկայացու-
ցիչներին՝ սկսած գեղացուց, բան-
ւորից մինչև հարուստ, բուրժուական
ընտանիքի գաւաղը, որ նոյնպէս տար-
ւած է այս գործով և վայրկեանի վեհու-
թեամբ: Առաջ ընտրվել մղում է հայ
երիտասարդներին զէպի կռիւր, դէ-
պի ժողովրդի ազատագրութեան
մեծ գործը և նրա ինքնապաշտպա-
նութիւնը:

Ոչ միայն Անդրկովկասից, այլ և
հիւսիսային Կովկասից, Ռուսաստա-
նի հեռաւոր վայրերից ստացւում
են շատ տեղեկութիւններ, որ գուրս
են եկել, կամ գուրս են գալու կա-
մաւորների սուսար խմբեր: Ծարժել
է հայ ուսանողութիւնը, և այն էլ
առանց կուսակցական խտրութեան,
եկել են շատերը և գալու են մօտիկ
ազատագրում: Ուսանողները պատ-
րաստ են իրենց վրայ վերցնել գը-
թութեան քոյրերի ծանր պարտա-
կանութիւնները:

Նոյնիսկ այլազգի երիտասարդներ,
հրապարած հայ ժողովրդի իրիւրի
վեհութեամբ և հայ երիտասարդու-
թեան անձնութեամբ՝ ցանկու-
թիւն են յայտնում մտնել հայ կա-
մաւորների զնգերի մէջ:

Հայը ձգտում է հրապարակ հա-
նել իր ցեղի լուսագոյն գծերը, իր
ամբողջ կարողականութիւնը:

Այս բոլորը աչքի առաջ ունենա-
լով, մենք կարենք ենք համարում
նախազգուշացնել, որ ներկայ մո-
մենտում հայ ժողովրդի ուժերը չդի-
տի երբեք վառանքին ապարդիւն:
Պիտի գործը այնպէս կազմակեր-
պել, որ զանազան տեղանքական խո-
չընդուններ վարուստի չմտնեն ոգե-
սրութեան արգիւնքները:

Բոլոր նրանք, որոնք ձգտում են
իրենց արամադրելի անել գործին,
պիտի ստոյգ տեղեկանան այն
պայմանները, որոնց պիտի բաւա-
րարութիւն տան, որպէս զի ընդուն-
ւեն իրեն հայ զնգի մէջ գործող կա-
մաւորներ: Առաջին հերթին ընդուն-

ւում են կատարելապէս առողջ և զի-
նաւարժ երիտասարդները: Եթէ սը-
րանցից մէկ պայմանը բացակայում
է, կամաւորին չեն կարող ընդունել:
Հակառակ զէպքում, եկողները կա-
րող են ընկնել անյարմար կացու-
թեան մէջ:

Նոյնիսկ առողջները և զինավոր-
ները չպիտի շարժեն իրենց տե-
ղից, առանց նախապէս հրահանգ
ստանալու:

Հարկում)

**ՌՈՒՍ ԶՕՐԱՔԱՆԱԿԸ
ԹԻՒՐԿԱՅԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ**

Պետրոգրադէն հեռագրած են
գեկտ. 18ին. «Վանի ճանապարհ-
ներին վրայ Ռուսերը գրաւած են
ազատագրական կարիւր կէտեր ու-
ր կէ զիրենք գուրս հանելու համար
շատ մեծ ջանքեր կընեն թիւրքերը:
Շատ սաստիկ կռիւներ կը մղուին
այդ երկրամասի մէջ: Հայերը խը-
րովին իրենց զէնքերով կերթան կը
միանան ռուս զօրքերին»:

Պետրոգրադէն կը հեռագրեն
գեկտ. 21ին. «Թիւրքերին հետ կը-
ռիւր, որոնք մեծ ոյժեր կեղծոնացու-
ցած էին վանի սանաղ ճանապարհին
վրայ, մեղի նպատատար կերպով յա-
ռաջ կը տարուի: Առաջնօր գիւղին
մօտ թշնամին գիշերանց յարձակում
մը ըրաւ որ յետ մղեցինք. այդ
կռուի մէջ թիւրքերէն շատեր սպան-
նուեցան»:

ՅԱՐԻՆ ՃԱՆԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

Թիֆլիսէն կը հեռագրեն գեկտ.
13ին թէ Զարը մեկնեցաւ անկէ:
Միեկնած ատեն ժողովուրդը սգեւոր-
ւած յարգանքի ցոյցեր ըրաւ: Զա-
րը այցելեց նաեւ Կարս և անկէ գնաց
թիւրքաւսուական սահմանադրւելու
Սարիկամիշ: Իր ձեռքով պատուա-
նշաններ բաշխեց այն զինուորական-
ներին որոնք մասնաւորապէս նշա-
նաւոր հանդիսացած էին իրենց քա-
ջագործութիւններով:

Զարը գոհ մնացած է Կովկաս իր
այցելութենէն ինչպէս որ յայտնած է
Կովկասի փոխարքայ կոմս Վորոնցով
Դաշկովի ուղղած իր հեռագրերէն
մէջ:

ՏԵՂԱԿԱՆ

Ուրախութեամբ կը յայտնենք որ
«Կովկասի հայ կամաւորներուն նը-
պատաղ կոմիտէ»-ի կոչը որ հրա-
տարակուեցաւ Ալեքսիսի նախորդ
թուին մէջ, սկսած է արդէն արձա-
գանդ գտնել զգալուն հայ սրտերէ:
Թիւրքահայաստանի ազատութեան
փեմ զգացումով ոգեւորւած հայեր
փութացած են անձամբ կոմի-
տէի գանձապահ Տ. Գարեգին
Շահլամեանի փաճառանոցը (Rue Lon-
gue des Capucins N° 15) և յանձնել
իրենց լուծախներ, թիւրքերի գէ-
տնալու:

Կոմիտէ մեր եղբայրներին օգնելու
համար: Այս ուրախալի երեւոյթը
նոր ազապայ մ'ալ կաւեցունէ թէ
հայեր աշխարհի ո'ր անկիւնն ալ
ցրտած լինին, իրենց սիրտը չղաղ-
րիր բարախելէ հայ ազգութեան
համար և չեն կրնար բնաւ մոռնալ
իրենց գգապագ բայց նուիրական
հայրենիք հայաստանը:

Պատերազմէն հետոյ Գլխաւոր
րին օգնելու համար ամբողջ Ֆրան-
սայի մէջ գանձանակներ պարտցու-
նելով նուիրահաւաքում եղաւ ան-
ցած կիրակի օր (գեկտ. 20), փո-
խարէն պէժական փոքրիկ դրօշակ-
ներ իրեն զարդանշան տրուելով:

Մարտէլի մէջ նոյն օր գգապա-
գապէս անձրեւ կուգար. այսու ամե-
նային, նուիրահաւաք անձնուէր
Ֆրանսահայեր, մէկ ձեռքերին անձ-
րենոց մը բռնած և միւս ձեռքեր-
նին գանձանակ մը, անգաղար շըը-
ջագայելով փողոցներին մէջ, յաջո-
ղեցան 100.000 ֆրանկի մօտ գու-
մար մը հաւաքել, որով Մարտէլի
քաղաքը հայրենասիրութեան և ար-
ժանապատուութեան զգայման հիւս-
նալի օրինակ մը տուած եղաւ:

**ԵՐԲՈՊԻՈՅ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ,
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԽՆԴԻՐԸ ԵՒ ԹՈՒՐԿԻՈՅ
ԸՐԱՅ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ**

Լոնտոն, 28 նոյ. 1914

(Ըստ 20-րդ րուսէն եւ վերջ)

«Հիմայ որ վիճակներ նետուած են և
թուրքիան կանգուն կը մնայ կամ կիյնայ
գերմանա-մաճառական միաբանութեան
հետ, մարդ կը զարմանայ թէ ինչպէս
տարախոյ կրնար ըլլալ ինչի վաշայի և
իր ծայրայեղ գաղափարներու ծառայող
բարեկամաց ծրարի մտային: Արեւ տմ-
սէն աւելի է որ Ա. պօլիս հանդիսավայր
եղաւ համախառնական և գերմանաւոր փո-
փականապի մը հաստատուն սահման, թըը-
քական բանակին և նաւատորմին մէջ
գերմանացի օժանդակներու թւոյն միշտ
բազմանալուն, և երթալով անցող օտա-
րոտեաց զրգութեան մը, որ աւելի մաս-
նաւոր կերպով ուղղուած է բրիտանական
կայսրութեան դէմ: Սակայն և այնպէս
Սալմաստի և Նախապարայ գահճի և
Միւթեան ու Յաւաշլիմութեան գամի-
թէի տեղի չախաւոր անգամներու տուած
հաւաստիքը այնչափ փոփոխացել է շեշտ
մ'ունէին որ շատ մը զինիչներ ստուգա-
պէս համոզուած էին թէ Գաւար մօտեր
էր գերման պատերազմական նուիրու և
գերմանացի օժանդակներու ներկայու-
թենէն և իւր զինուորական ցոյցերէն շա-
հի ինչ որ կարելի էր, և յետոյ աւետան-
ներուն «գոնթէ» տալով՝ հրաւեր պիտի
ուզէր համաձայնող պետութեանց վայրե-
րու թէ ինք արդարեւ չէր որ և այսու-
հետեւ իրենց ամենասիրելի բարեկամն էր:

Այս թէորիով քարթիկալիստներու
զաղարուած և հայկական բարեկամութեան
առաջնութեամբ այն նիւթական օգուտներն
էին որ Գաւար կը յուսար ձեռք բերել,
եւրոպական ընդդիմութեան զարգացած ա-
տենը: Թերեւ թուրք չախաւորականներու
համար այս գաղափարը ճիշդ էր. բայց
այդ տեսութիւնն ունեցողները թուրք ծա-
րայեղներու բուրքովին անհամեմատական
ազդեցութիւնը կամ Սալմաստի գերմանական
թուրքերու մտայնութեան և բնաւորու-

Յ. Գ. — Կը խնդրենք մեզ նա-
կի թուղթ և պահաւան շրջիւ,
հախ պրիյու համար:

